

Animowane zagrożenia

niewinnych bajek
 eszła do historii.
 co natrafi twoje dziecko,
 ądając kreskówki?
 zesz się zdziwić.
 nografia, przemoc,
 menty ideologii LGBT.
 jeszcze twórcy kreskówek
 ążają przemycić dzieciom?

IEUSZ KORPYŚ

zy powinniśmy się lękać każ-
 dej animacji? Wszystko zależy
 od przyjętego modelu wycho-
 nia, światopoglądu, który rodzi-
 pragną przekazać dziecku, kon-
 stu kulturowego. Umysł dziecka,
 zęólnie tego małego – do 5. lub 6.
 u życia – jest niezwykle plastyczny.
 łonie wiadomości z zewnątrz ni-
 m gąbka wodę. Tę prawdę wszys-
 podskórnie znamy, a wyrażamy ją
 ęczy w powiedzeniu: czym skorup-
 za młodu nasiąknie, tym na starość
 ci. Nie jest więc obojętne to, co dzie-
 oglądają.

Modelowanie

plastyczność umysłów dzieci uwa-
 zwrócili psychologowie. W poło-
 ie lat 60. XX wieku Albert Bandura
 zeprowadził eksperyment ukazują-
 rolę modelowania w kształtowaniu
 staw agresywnych u dzieci. Uczest-
 kami badania były maluszki w wie-
 i 3-5 lat. Każde z nich przydzielono
 o jednej z grup. Dzieci z pierwszej
 ropy obserwowały dorosłego zacho-
 ującego się agresywnie. Te z drugiej
 ropy obserwowały osobę powstrzy-
 nującą się od takich zachowań. Dzie-
 i znajdujące się w trzeciej, kontrol-
 ej grupie były pozbawione kontaktu
 modelem. Wynik eksperymentu
 vprawia w przerażenie. Okazuje się, że
 dzieci, które przebywały w otoczeniu
 gresywnego dorosłego, naśladowały

Warto wspólnie z dziećmi oglądać bajki,
 aby w niewralgicznym momencie móc
 zareagować.

jego zachowania. Osoba taka mode-
 lowała wzorec reakcji dziecka w kie-
 runku przemocy zarówno werbalnej,
 jak i fizycznej, co dzieci powielały m.in.
 w trakcie zabawy.

Wzorce agresji

Nasze pociechy naśladowują zachowa-
 nia dorosłych. Takie samo podejście
 prezentują wobec bajkowych auto-
 rytetów. Z ekranów telewizorów i ta-
 bletów kreskówkowe postaci poka-
 zują im wzorce zachowania, a te nie
 zawsze odpowiadają naszym ocze-
 kiwaniom. Tak jest w przypadku po-
 pularnej animacji *Atomówki*. Trzy
 słodkie dziewczyny z nadludzki-
 mi mocami toczą nieustające boje
 z czarnymi charakterami. Duża daw-
 ka przemocy, szybka akcja i jaskrawe,

błyskawicznie zmieniające się kolory
 mogą w sposób ponadnormatywny
 pobudzić dzieci. Tego typu bajki mogą
 podsunąć dziecku sposób rozwiązy-
 wania problemów, którym jest bru-
 talna siła. Wspomniana kreskówka
 to przykład z całej rodziny bajek, które
 opierają się na przemocy fizycz-
 nej opakowanej w kolorowe obraz-
 ki i chwytliwe zwroty akcji. W świa-
 domości dziecka pojawia się prosty
 przekaz: siła oraz przemoc są atrak-
 cyjne i skuteczne.

Podteksty

Pornografia w bajkach? To niemożli-
 we. Czy aby na pewno? W 1995 r. jed-
 na z amerykańskich organizacji pro-
 life publicznie oskarżyła potenta-
 ta dziecięcego przemysłu rozrywko-
 wego – wytwórnę Walta Disneya
 o umieszczanie w swoich bajkach
 przekazów podprogowych, m.in. treści
 erotycznych (nagie kadry czy też pył
 układający się w napis „SEX”). Na cen-
 zowanym znalazły się: *Mała Syren-
 ka*, *Aladyn*, *Król Lew*, *Kto wrobił królika*

Rogera. O seksualizacji bajek można
 napisać wiele, jej uosobieniem jest
 Jessica Rabbit. Postać ta została nary-
 sowana w sposób zmysłowy i uwypu-
 kający atrybuty kobiecości, co nie jest
 odpowiednim modelem wyglądu do
 promowania w filmie dla dzieci, chy-
 ba że naszym celem jest zaszczepienie
 w umysłach dziewczynek zamiłowa-
 nia do wyzywającego stroju i epato-
 wania seksualnością.

Chcę być piękna i bogata...

Która z dziewczynek nie chciałaby zo-
 stać księżniczką? Być dobra jak Kop-
 ciuszek, odważna jak Merida albo
 uroczą i zaradną jak Roszpunka? Dis-
 neyowska seria księżniczek odpowia-
 da na to marzenie. Od 2000 r. notuje
 kolejne rekordy popularności. Pomi-
 mo pozytywnych cech, które mają baj-
 kowe księżniczki, ich postaci włacza-
 ją dziewczynki w stereotypową rolę
 młodej damy skupiającej się na pię-
 knie, kulcie ciała oraz bierności ży-
 ciowej. Czy takie wartości chcemy wpoić
 naszym dzieciom?

Łowienie dzieci

Twórcy bajek, aby przykuć uwagę dzie-
 ci, zwabiają je kolorem, żartem, pozor-
 ną niewinnością lub wartką akcją, by
 następnie zaserwować uprzednio za-
 planowany przekaz. Taką metodę do-
 strzegamy choćby w produkcji dla
 starszych dzieci *The Hollow*, opowia-
 dającej historię trojga przyjaciół, któ-
 rzy znajdują się w wirtualnej rzeczy-
 wistości. Pierwszy sezon intryguje
 widza tajemniczością, przemyślanym
 scenariuszem i nagłymi zwrotami ak-
 cji. Zachęcony dobrym poziomem se-
 rialu młody widz sięga po kolejny se-
 zon – tu dostaje przekaz, który trudno
 pogodzić z chrześcijańskim światopo-
 glądem. Zaczyna się jak zwykle – nie-
 winnie. Jeden z głównych bohaterów
 budzi się w swoim łóżku, obok znaj-
 duje się tęcza flaga. W następnej
 scenie dokonuje się jego *coming out* –
 wyznaje przyjaciołom prawdę o swo-
 jej orientacji seksualnej. Druga bo-
 haterka serialu jest wychowywana
 w rodzinie gejowskiej, co twórcy kres-
 kówki mocno uwypuklili, ukazując ją
 jako wzór rodzicielskich cnót. Przem-
 canie treści LGBT do filmów dla dzie-
 ci rodzi moralne zagrożenia związane
 z oswojeniem dzieci z tą ideologią.

Morału zabrakło

Między obecnie powstającymi opo-
 wieściami dla dzieci a klasycznymi
 baśniami istnieje zasadnicza różni-
 ca. Zwraca na nią uwagę Bruno Bet-
 telheim w książce *Cudowne i pożyteczne*.
 Jego zdaniem, baśnie, czerpiąc z mą-
 drości ludowej, cechują się głębokimi

właściwościami wychowawczymi.
 W przeciwieństwie do nich współcze-
 sna literatura dziecięca odznacza się
 powierzchownością i wartościami
 rozrywkowymi. Analizę tego psycholo-
 ga możemy odnieść także do wielu
 produkcji animowanych – często brakuje
 w nich morału, który utrwaliłby
 w dziecku pozytywne wzorce zacho-
 wania, zamiast tego mamy efekciar-
 skie triki.

Nasze pociechy naśladowują zachowania
 dorosłych. Takie samo podejście
 prezentują wobec bajkowych
 autorytetów.

Wspólne oglądanie

Zanim oddamy dziecku pilota – wła-
 dzę nad domowym centrum rozrywki –
 sprawdźmy, co nasza pociecha
 ogląda. Z psychiką dzieci lepiej nie eks-
 perymentować. Twórcom współcze-
 snych bajek nie zawsze zależy na prze-
 kazaniu odpowiednich wychowawczo
 i moralnie treści. Często stoją za nimi
 duże wytwórnie nastawione na zysk –
 dlatego miejsce morału zastępuje pu-
 sta rozrywka z elementami przemocy
 i seksualizacji, a w miejsce wartości
 chrześcijańskich wchodzą zgubne
 ideologie. Recepta na zdrową psychikę
 dziecka jest prosta: warto wspólnie
 oglądać bajki, aby w niewralgicznym
 momencie móc zareagować. **n**

REKLAMA

www.jp2muzeum.pl MUZEUM MONET I MEDALI JANA PAWŁA II

ul. Jagiellońska 67/71
 42-200 Częstochowa
 Kontakt:
 muzeum@jp2muzeum.pl
 tel.: +48 34 365 19 82

Jedynie takie muzeum na świecie!!!